

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - De Oogappel te Beveren

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	124008
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool - De Oogappel
directeur		Sabine Windey
adres		Nieuwe Baan 8 - 9120 VRASENE
telefoon		03-775.48.53
fax		03-755.68.50
e-mail		gbs.vrasene@beveren.be
website/URL		www.gbsdeoogappel.be
	Bestuur van de instelling	961111 - Gemeentebestuur van Beveren
adres		Stationsstraat 2 - 9120 BEVEREN
	Scholengemeenschap	121137 - Gemeentelijke Basisscholen Beveren te VRASENE
adres		Nieuwe Baan 8 - 9120 VRASENE
	CLB	115022 - Vrij CLB Waas en Dender te SINT-NIKLAAS
adres		Ankerstraat 63 - 9100 SINT-NIKLAAS
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/03/12, 20/03/12, 22/03/12
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	29/03/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Bart De Bie
	Teamleden	Liesbet Criel
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	9
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.4 Lager onderwijs: muzische vorming	11
3.5 Lager onderwijs: leren leren	12
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	13
4.1 Begeleiding	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	19
6.1 Wat doet de school goed?	19
6.2 Wat kan de school verbeteren?	20
6.3 Wat moet de school verbeteren?	20
7. ADVIES	21
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	21

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Tijdens de doorlichting gaat de inspectie na of de school voldoende onderwijskwaliteit realiseert en of ze haar kwaliteit systematisch bewaakt. Verder onderzoekt ze het algemeen beleid van de school. In deze school stonden in de kleuter- en in de lagere afdeling Nederlands en muzische vorming in de focus. In de lagere afdeling werd de focus aangevuld met leren leren. Op schoolniveau waren de schoolloopbaanbegeleiding en de leerbegeleiding ook voorwerp van onderzoek.

In haar oordeel houdt de inspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, van het personeel, van de leerlingen en van de omgeving. De Gemeentelijke Basisschool 'De Oogappel' in Beveren (Vrasene) herstructureerde op 1 september 2011 en bestaat nu uit een vestigingsplaats met een tiental leerlingengroepen. Daarenboven kende de school enkele directiewissels, wat de beleidsvoering en het klimaat op school bemoeilijkte. Anderzijds kan de school rekenen op een brede ondersteuning door het gemeentebestuur en de gemeentelijke scholengemeenschap. De huidige directeur heeft sinds april 2011 de leiding over deze school. Het personeel bestaat uit een relatief jonge, maar ervaren ploeg. De leerlingen vertegenwoordigen de lokale bevolking. In de onmiddellijke nabijheid is nog een tweede school van een ander net.

De school kan niet aantonen dat ze in de kleuterafdeling de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands voldoende nastreeft. Haar onderwijsaanbod is enigszins afgeleid van de leerplandoelen, maar de didactische aanpak, de organisatie en de inrichting van de speelwerkhoeven bieden te weinig kansen om de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands voldoende na te streven. Haar outputgegevens wendt de school te weinig aan om de onderwijskwaliteit te verbeteren.

Door haar doelgerichte planning, de samenhang en de bewaking van het aanbod, de variatie in activiteiten en de aandacht voor het muzisch proces in de onderwijspraktijk kan de school in de kleuterafdeling aantonen dat ze de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming nastreeft. De evaluatie wordt geïntegreerd in het proces. De vorderingen van de kleuters worden vooral op lange termijn beperkt opgevolgd met het kindvolgsysteem.

Wat de lagere afdeling betreft, kan de school aantonen dat ze de eindtermen Nederlands haalt. Ze doet hiervoor een beroep op de netgebonden eindtoetsen, waarop de leerlingen goed scoren. Het onderwijsaanbod is hoofdzakelijk gebaseerd op enkele actuele methodes. De diverse domeinen komen vrij evenwichtig aan bod. Vooral voor lezen en spellen optimaliseerde de school recentelijk haar onderwijskwaliteit.

In de lagere afdeling is het onderwijsaanbod afgestemd op de eindtermen muzische vorming, maar de school kan nog niet aantonen dat de leerlingen die eindtermen halen. Het aanbod van muzische vorming sluit aan bij het leerplan en wordt bewaakt en aangestuurd door een netgebonden instrument. Alle domeinen komen vrij evenwichtig en min of meer samenhangend aan bod. Leraren respecteren de procesmatige aanpak van muzische vorming. De evaluatie verloopt in meerdere groepen waardevol, maar sluit nog weinig expliciet aan bij het leerplan.

De school kan aantonen dat ze de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren volgens een eigen planning nastreeft. Ze beroept zich daarvoor hoofdzakelijk op een schooleigen document, waaraan de diverse initiatieven voor leren leren gerelateerd worden. Het leren leren wordt geïntegreerd in diverse leergebieden. De school evalueert het leren leren weinig systematisch.

Het schoolteam begeleidt de kinderen opdat zoveel mogelijk leerlingen met een positieve instelling en in een aangenaam schoolklimaat de eindtermen zouden halen. Leraren

creëren een positief klimaat, laten ruimte voor dialoog en gaan zinvol om met verschillen tussen leerlingen. De leerbegeleiding wordt op structurele, strategische en uitvoerende wijze ondersteund door de zorgwerking van de school. Vooral wat de taalvaardigheid van kleuters betreft, beschikt de school hieromtrent over ontwikkelingskansen.

Vanuit haar gelijke onderwijskansenbeleid (GOK-beleid) heeft de school doelgericht aandacht voor de verschillende aspecten van schoolloopbaanbegeleiding. Ze focust daarbij op de begeleiding van leerlingen en ouders op scharniermomenten en individuele loopbaanoriëntering.

Onder het democratisch leiderschap van de nieuwe directeur vertoont het team voldoende sociale cohesie en gezamenlijke doelgerichtheid om de school verder te ontwikkelen. Onder meer met ondersteuning van de netgebonden begeleiding en/of de scholengemeenschap slaagt de school erin om, op basis van duidelijke prioriteiten, waardevolle successen te halen. De leerlingen stromen vlot door en halen de eindtermen voor Nederlands, wiskunde, wereldoriëntatie en Frans. Enerzijds startte de school recentelijk op voorbeeldige wijze een dynamische kwaliteitszorg op, waarbij outputgegevens functioneel worden ingezet om de schoolloopbaanbegeleiding en het leren leren te verbeteren. Anderzijds besteedt de school nog te weinig aandacht aan outputgegevens op kleuterniveau.

De inspectie besluit de doorlichting in deze school met een gunstig advies. Omwille van het tekort voor Nederlands in de kleuterafdeling, wordt dit gunstig advies beperkt in de tijd voor deze afdeling.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs	-
Nederlands	-
muzische vorming	-
Lager onderwijs	-
Nederlands	-
muzische vorming	-
leren leren	-

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs	-
Begeleiding	-
Leerbegeleiding	-
Loopbaanbegeleiding	-

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

Motivering

- De school kan niet aantonen dat ze de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands voldoende nastreeft. Haar onderwijsaanbod is enigszins afgeleid van de leerplandoelen, maar de didactische aanpak, de organisatie en de inrichting van de speelwerkhoeven bieden te weinig kansen om de ontwikkelingsdoelen Nederlands na te streven. Haar outputgegevens wendt ze te weinig aan om de onderwijskwaliteit te verbeteren.
- Recentelijk zijn de (geclusterde) leerplandoelen richtinggevend voor het aanbod. De leraren selecteren leerplandoelen voor hun leeftijdsgroep in een digitaal planningsinstrument op basis van twee criteria: ofwel gaat het om doelen die nog niet aan bod kwamen, ofwel om doelen die nog niet behaald werden. Van de geselecteerde doelen leiden ze hun activiteiten af. De leraren selecteren per thema voor Nederlands weinig doelen, waardoor het aantal doelgerichte activiteiten ook beperkt is. Sommige leraren vullen de leerplandoelen aan met concrete lesdoelen.
- De leraren bewaken recentelijk het evenwicht tussen de leergebieden en domeinen, maar de mogelijkheden van het softwarepakket zijn wat dit betreft beperkt.
- Het onderwijsaanbod voor Nederlands is vooral geïntegreerd in de thema's. Een ruim aantal thema's zijn kalendergebonden en worden in alle leeftijdsgroepen aangeboden. Met uitzondering van de geselecteerde leerplandoelen, bestaan er geen (formele) afspraken over een concentrische opbouw van het aanbod Nederlands. In andere klasgebonden thema's leggen de leraren verschillende accenten. De inspraak van de kleuters in de selectie en/of de invulling van thema's is sterk verschillend (zie 4.1.2 Loopbaanbegeleiding).
- De beschikbare onderwijstijd wordt niet altijd optimaal benut. Dit heeft te maken met structurele en menselijke factoren, bijvoorbeeld de regeling van de lessen in de namiddag, het gebruik van een aanzienlijk deel van de onderwijstijd voor huishoudelijke activiteiten en het niet stipt naleven van de voorziene onderwijstijd.
- Het kleuterteam heeft aandacht voor het welbevinden van de kleuters, er is een veilig en positief pedagogisch klimaat.
- In sommige groepen heerst een weinig rijk, stimulerend of uitdagend klasklimaat. Zo is het actuele thema soms weinig zichtbaar en worden speelwerkhoeven weinig aan het thema aangepast. Nochtans tonen enkele voorbeelden aan dat dit wel degelijk de betrokkenheid en activiteit van kleuters stimuleert.
- De leraren gebruiken het Standaardnederlands als instructie- en omgangstaal. Overdadig gebruik van verkleinwoorden, gesloten vraagstelling en pedagogische echo vallen bij sommigen op.
- Recentelijk is er meer aandacht voor een gericht taalaanbod en expliciete taalverwerving. Enerzijds bepalen en visualiseren sommige leraren de dominante woordenschat die ze in het thema willen bereiken en gebruiken ze deze vooral tijdens klassikale activiteiten. Anderzijds komt functionele (school)taal hier nauwelijks in voor, zijn er geen afspraken over gradatie in dit aanbod en wordt de geselecteerde woordenschat weinig in de speelwerkhoeven op een prikkelende manier ingezet. De school onderzocht nog niet in hoeverre dit taalaanbod aansluit bij de ontwikkeling van de kleuters.

- De aandacht voor impliciete taalverwerving is wisselend. Enkele leraren geven kinderen uitdrukkelijk feedback en ondersteunen hun taalgebruik actief: ze verbeteren, hertalen en bevestigen vooral taalzwakke kleuters. Anderen maken hiervan weinig gebruik.
- De taalruimte is beperkt. In enkele groepen nemen leerkrachtgestuurde en klassikale activiteiten een ruim deel van de onderwijstijd in beslag, waardoor onder meer de beschikbare tijd voor actief taalgebruik en talige interactie ingeperkt wordt.
- Spreken en luisteren verlopen in enige mate doelgericht. Meerdere leraren selecteren doelen voor spreek- en luisteractiviteiten in communicatieve situaties en/of in spelsituaties, bijvoorbeeld in het onthaalgesprek, waarnemingsactiviteiten, de tweewekelijkse poppenkast en luisterspelletjes. Sommige leraren streven daarbij ook gespreksconventies na.
- Niettegenstaande zinvolle individuele initiatieven, is er weinig systematische aandacht voor ontluikende geletterdheid. Ze wordt vooral doelgericht georganiseerd tijdens vertel- en voorleesmomenten. De boekenoriëntatie en het verhaalbegrip worden in beperkte mate opgebouwd, bijvoorbeeld met ontleende boeken uit de plaatselijke bibliotheek en de eerste stappen naar digitale boeken. Met uitzondering van 'het bestelbord in de winkel' bij de oudste kleuters, is er beperkte aandacht voor functioneel 'lezen' en 'schrijven'. Articulatiespelletjes, rijmen, auditieve analyse en synthese worden vooral als tussendoortjes georganiseerd, maar weinig doelgericht en systematisch ingezet. Ook de klasorganisatie, de hoekenaanduidingen en het kalendergebruik kunnen geoptimaliseerd worden.
- De school investeert in schrijfinitiatie. Bij de oudste kleuters gebruikt men daarvoor al enkele jaren een specifieke methode en oefent men systematisch schrijfpatronen. Daarnaast heeft de school weinig aandacht voor fijne motoriek. De schoolafspraken over het gebruik van lettertypes worden niet consequent door iedereen gevolgd. De effecten van deze praktijken werden nog niet onderzocht.
- De school betreft de ouders bij het onderwijs. Ze voert een goede communicatie met de ouders en beroept zich daarvoor op verschillende initiatieven die tegemoet komen aan de diverse leefstijlen van ouders. Onder meer door het logeren van de klaspop (met koffer) en de nieuwsbrief activeert de school het taalgebruik van de kleuters.
- Het kleuterteam volgt (deel)aspecten van de taalontwikkeling op en komt in enige mate tegemoet aan individuele noden van kleuters. Op korte termijn doen leraren dit op basis van de vooraf gestelde doelen, op langere termijn op basis van het kindvolgsysteem dat deels bij het leerplan aansluit. Deze opvolging leidt in enkele groepen tot een gedifferentieerd(e) aanbod of aanpak, waar nodig met ondersteuning van de zorgcoördinator (zie 4.1.1 Leerbegeleiding). De planningsdocumenten van de leraren geven echter geen specifieke doelen aan om deze interventies te sturen. De remediërende acties zijn meestal intuïtief en er ontbreekt veelal een zekere systematiek, waardoor de effectiviteit van de zorgverbredende maatregelen in het gedrang kan komen. Specifieke vorming op dit vlak is aangewezen.
- De school stuurde haar onderwijs nog niet bij op basis van evaluatiegegevens. De kleuterafdeling peilt bij de oudste 'zorgkleuters' naar de 'schoolrijpheid'. Ze gebruikt hiervoor een genormeerde toets die ook enkele taalaspecten onderzoekt. De gegevens van het kindvolgsysteem werden nog niet geanalyseerd om de onderwijskwaliteit te optimaliseren. Enkele jaren geleden bracht de school de taalvaardigheid van de kleuters in kaart. Die inzichten duiden problemen aan, maar werden weinig systematisch opgevolgd.
- De klasinrichting draagt weinig bij tot het nastreven van ontwikkelingsdoelen. Sommige speelwerkhoecken zijn weinig functioneel ingericht en dragen niet bij tot de (taalvaardigheids)ontwikkeling van de kleuters omdat het nodige materiaal er niet is, niet aangepast is aan de leeftijdsgroep, verouderd is of weinig uitnodigend wordt opgesteld. Zo kunnen bijvoorbeeld de boekenhoeken, de luisterhoeken, de schrijfhoeken, de huis- en poppenhoeken ingericht worden zodat ze een betekenisvolle bijdrage leveren aan het nastreven van de ontwikkelingsdoelen (Nederlands).

- Het kleuterteam ontwikkelt zich momenteel door gebruik te maken van enkele recente praktijkgerichte informatiebronnen en enkele navormingen binnen de scholengemeenschap. Recentelijk besteedt de school meer aandacht aan het leren van en met elkaar door een open dialoog en (zelf)reflectie te stimuleren. De school maakt nog nauwelijks gebruik van schoolexterne netwerken en/of de pedagogische begeleidingsdienst om een beleid te voeren betreffende taalvaardigheid. De school heeft nog geen visie op kwaliteitsvol taalvaardigheidsonderwijs en voorziet in haar beleidsmatrix nog geen optimalisering van Nederlands op kleuterniveau.

3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- Door haar doelgerichte planning, de samenhang en de bewaking van het aanbod, de variatie in activiteiten en de aandacht voor het muzisch proces in de onderwijspraktijk, kan de school aantonen dat ze de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming nastreeft.
- Het onderwijsaanbod sluit aan bij de leerplandoelen. De leraren selecteren voor hun leeftijdsgroep doelen in hun digitaal planningsinstrument. Ze letten op een spreiding tussen de verschillende domeinen.
- De school bewaakt de uitvoering van de leerplandoelen. Door het gebruik van 'het muzisch bolletjesblad', een bewakingsinstrument van de netgebonden begeleiding, bewaken de leraren zowel de spreiding over de domeinen, de verschillende werkvelden, het gebruik van diverse materialen en activiteiten. Deze bewaking toont aan dat het aanbod voldoende aansluit bij het leerplan, alhoewel er voor media nog groeikansen zijn.
- De doelen worden op een geïntegreerde wijze aangeboden. De leraren koppelen activiteiten aan de doelen en integreren die in het thema, wat de betrokkenheid van de kinderen stimuleert.
- Het kleuterteam bevordert meestal een muzische grondhouding bij de kleuters en waardeert een procesgerichte aanpak. Leraren bevorderen enerzijds creativiteit door hun procesgerichte aanpak en situationele begeleidingsstijl. Anderzijds vallen in een groep en een aantal activiteiten de sturende aanpak en de productgerichtheid nog op.
- De kleuters krijgen ruim mogelijkheden om impressies te beleven. De leraren organiseren boeiende waarnemingen en de school doet hiervoor een beroep op extramurale activiteiten, bijvoorbeeld museum- en theaterbezoek. Voor dit laatste werkt de school geregeld samen met de gemeentelijke cultuurdienst.
- De kinderen krijgen kansen om te exploreren en creatief te experimenteren. Leraren bieden daarvoor verschillende werkvormen en activiteiten aan. Binnen het domein beeld doen ze daarbij voldoende materiaalgevoeligheid op. Nochtans signaleert een beperkt aanbod van driedimensionale (groeps-)realisaties nog niet-benutte kansen. Ook het beperkt gebruik van media wijst nog op groeikansen.
- Kleuters worden gestimuleerd om tot waardevolle producten te komen. Meerdere leraren kwalificeren en beschouwen daarbij het werk van kinderen. Ze leren kinderen technieken en handelingen aan en reflecteren samen met de kleuters over hun werk en het proces.
- De kleuters krijgen een 'forum' om hun werk te tonen. Vaak is dit de klas, maar ook andere klassen kunnen hierbij betrokken worden. De school maakt ook gebruik van diverse middelen om ouders hierbij te betrekken.
- Meerdere leraren evalueren de muzische activiteiten op korte en lange termijn. Samen met hun kinderen bespreken ze het proces en/of het product. Door het observatiesysteem en het kindvolgsysteem gaan ze, respectievelijk op korte en middellange termijn, na in hoeverre de kinderen de vooropgestelde doelen bereiken.

De systematische evaluatie van muzische vorming is op zich nog geen voorwerp van reflectie en leidt ook nog niet tot optimalisering van de onderwijskwaliteit.

- De school beoogt al op kleuterniveau culturele participatie. Vooral door de extra-murosactiviteiten en de reflectie daarover in het 'cultuurzakboekje' vanaf de tweede kleuterklas ontwikkelen de kleuters 'zin in cultuur'.
- Naast de geplande muzische activiteiten, integreert de school muzische activiteiten in haar dagelijkse werking. Ze bieden vooral binnen de domeinen beweging en muziek extra kansen, dragen bij tot de organisatie van het klasleven, breken lange spanningsbogen en leveren ook de nodige energie. Ze worden nog weinig ingezet om rust te creëren.
- Hoewel doorgaans gevarieerd materiaal om de muzische ontwikkeling bij de kleuters te stimuleren voorhanden is, valt het op dat bepaalde kinderen weinig kansen krijgen om te werken in het verticale vlak. Zo ontbreken in meerdere groepen schildersezels en tekenborden. Een grote spiegel die het dramatiseren kan ondersteunen, ontbreekt in meerdere klassen.
- Muzische vorming stond de voorbije twee schooljaren in de vernieuwingsfocus. Er werden diverse initiatieven met externen opgezet. Die droegen bij tot de optimalisatie van het onderwijs.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De school kan aantonen dat ze de eindtermen Nederlands haalt. Ze doet hiervoor een beroep op de netgebonden eindtoetsen, waarop de leerlingen goed scoren.
- Het onderwijsaanbod is hoofdzakelijk gebaseerd op verschillende actuele methodes. De school vertrouwt erop dat ze hiermee voldoende bij het leerplan Nederlands aansluit. De diverse domeinen komen vrij evenwichtig aan bod.
- In het eerste leerjaar gebruikt de school een specifieke leesmethode en methodes voor schrift- en spellingonderwijs. De problemen die het leerlingvolgsysteem midden in het schooljaar aangeeft voor spellen, werden beperkt geanalyseerd, maar worden in de loop van het jaar wel weggewerkt door extra in te zetten op spelling. Hiervoor doet men vooral een beroep op de methode die ook in de andere leerjaren voor spelling gebruikt wordt.
- Vanaf het tweede leerjaar gebruikt de school eenzelfde methode voor alle leerjaren en alle domeinen. Voor spelling wordt die aangevuld met de extra uitgave van deze methode. Door de spellingproblemen die het leerlingvolgsysteem in verschillende leerjaren aangaf, stelde men dit onderwijs bij, zowel wat de onderwijstijd, het aanbod als de aanpak betreft. Dit leidt tot betere resultaten.
- Voor het creatief en functioneel schrijven geven de leraren de lessen uit de methode. De school ging nog niet op zoek naar extra kansen om die aspecten doelbewust in te zetten in authentieke of functionele situaties.
- Op basis van toetsgegevens van het leerlingvolgsysteem versterkte de school het leesonderwijs. Hiervoor breidde men de onderwijstijd voor lezen uit en schakelde men over naar alternatieve leesmethodieken, waarin begrijpend lezen, technisch lezen en de aandacht voor de leeservaring geïntegreerd worden. Die bijsturing levert betere resultaten op. In de hogere klassen gaat weinig aandacht naar expressief lezen.
- De school investeert in diverse technieken om te leren studeren. Die technieken worden in Nederlands aangeleerd en in authentieke opdrachten leergebiedoverschrijdend toegepast.
- Spreken en luisteren komen als doelgerichte lessen eerder beperkt aan bod. Leraren verwijzen naar de vele spreekkansen die kinderen hebben in andere leergebieden. De mate waarin daar de aangeleerde doelen ook toegepast en opgevolgd worden, is beperkt. De school schenkt tijdens onthaal-, kring- of onderwijsleergesprekken wel

aandacht aan gespreksconventies en integreert daarmee sociale vaardigheden in haar praktijk.

- De school activeert het belangstellend lezen. De klassen gaan om de twee weken naar de bibliotheek waar ze pakketten voor de klas ontlenen en waar de leerlingen individueel ook boeken meenemen. Soms worden met deze boeken activiteiten georganiseerd. Tijdens de jeugdboekenweek staan boeken en auteurs in de kijker. De herverdeling van de aandacht hiervoor is opgenomen door de cultuurwerkgroep. De school organiseert diverse vormen van voorlezen en kinderen kunnen in de klas en in het 'leesklasje' tijdens de middagpauze vrij lezen. In meerdere klassen wordt er gewerkt met een 'leeskaart' en in het derde leerjaar met een 'leesrups' om leerlingen tot lezen aan te zetten. Leesafspraken worden in het tweede en derde leerjaar dagelijks visueel voorgesteld. De materiële uitrusting en uitnodigende opstelling van boeken in de klassen ondersteunen de leesbevordering te weinig.
- Taalbeschouwing is grotendeels gericht op taalsystematiek. Het interculturele aspect komt minder aan bod.
- Op basis van observaties, dagelijks werk, foutenanalyses, gegevens uit het leerlingvolgsysteem en/of overleg, differentiëren leraren in hun aanbod of aanpak. In het eerste leerjaar komt men aan niveauverschillen tegemoet door de differentiatiemogelijkheden van de methode in te zetten. Reflectie over het leereffect en – zo nodig – bijsturing van de aanpak kan het effect van de opgezette remediëring verhogen.
- Nederlands wordt hoofdzakelijk aan de hand van de methodetoetsen geëvalueerd. Vooral voor spelling en een aantal leesvormen, doet de school een beroep op aanvullende toetsen om de vorderingen van kinderen tijdig op te volgen. Op sommige terreinen en/of niveaus blijkt er een kloof te zijn tussen deze resultaten en die van het leerlingvolgsysteem. De school (h)erkent dit probleem.
- Uit de korte perioderapporten kunnen derden voor Nederlands vooral de aandacht voor spellen en technisch lezen afleiden. Andere domeinen komen duidelijk minder aan bod.
- De klasinrichting ondersteunt het Nederlands. In de meeste klassen hangen strategieën, algoritmes, heuristieken of geheugensteunen aan de klaswanden. Die worden in verschillende mate dynamisch en effectief ingezet. Sommige wandplaten zijn bijvoorbeeld moeilijk te lezen. Er zijn onvoldoende woordenboeken in de school aanwezig en ook het aanbod is nog weinig gegradeerd over de groepen heen. Zo zijn er geen beeldwoordenboeken voor de jongere en taalzwakkere leerlingen.
- De school plant een vorming voor leraren over de nieuwe eindtermen taalbeschouwing.

3.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- Het onderwijsaanbod van de school is afgestemd op de eindtermen muzische vorming, maar de school kan nog niet aantonen dat de leerlingen die eindtermen halen.
- Het aanbod van muzische vorming sluit aan bij het leerplan. De leraren gebruiken het nascholingspakket van de netgebonden begeleiding als basis voor muzische vorming. Zowel in hun agenda als door het gebruik van de 'muzische speeltuin' en het 'muzisch logboek' relateren de leraren hun lessen muzische vorming expliciet aan de leerplandoelen en bewaken ze hun aanbod. Die bewaking betreft zowel de doelstellingen, de diverse aspecten in de verschillende domeinen als het gevarieerd gebruik van materialen. Ze leidt ook tot bijstellingen van het aanbod in de loop van het schooljaar.
- De leraren hebben oog voor brede vorming. De verschillende domeinen komen vrij evenwichtig aan bod. Vooral in de bovenbouw maken de leerlingen op verschillende manieren zinvol gebruik van ICT en (digitale) media. Alle leraren slagen er ook in om sociale vaardigheden te ontwikkelen via muzische vorming.

- De verticale samenhang in het aanbod wordt bevorderd door het doorgeven van het 'muzisch logboek' naar het volgende leerjaar.
- De school heeft aandacht voor deelname aan cultuur. Enkele leraren participeren actief aan de gemeentelijke cultuurwerkgroep. De school schrijft geregeld in op initiatieven van de gemeentelijke culturele dienst of neemt zelf initiatieven om de leerlingen met kunst actief te laten kennismaken. Over deze beleevingsmomenten wordt gereflecteerd in het 'cultuurzakboekje' dat met de kinderen meegroeit. De school ging nog niet na in hoeverre alle domeinen van het culturele leven evenwichtig aan bod komen.
- De horizontale samenhang wordt verschillend gerealiseerd. Muzische vorming wordt vooral in de eerste en tweede graad thematisch en, waar relevant, domein- of leergebiedoverschrijdend gegeven. In de hogere klassen zijn muzische activiteiten minder thematisch met elkaar en/of met andere leergebieden verbonden.
- De didactiek sluit aan bij het leerplan. De leraren integreren geregeld (elementen van) het muzisch proces in hun praktijk. Er is ruimte voor impressie, exploreren, experimenteren, kwalificeren, produceren, tonen en evalueren. Leraren hanteren een situationele begeleidingsstijl: naargelang de fase in het muzisch proces nodigen ze leerlingen uit tot beleving of beschouwing, ze stimuleren creativiteit, geven instructies en reflecteren over het proces en de producten. Sommige lessen zijn voorbeelden van goede praktijk.
- De leerlingen participeren aan de evaluatie van muzische vorming tijdens reflectiemomenten in het muzisch proces. Zowel proces- als productevaluatie komen aan bod. Sommige waardevolle initiatieven verdienen verdere ontwikkeling. In het algemeen is de evaluatie nog vrijblijvend; ze is niet systematisch gerelateerd aan het leerplan en wordt niet vastgezet, bijvoorbeeld in een portfolio of het rapport.
- In het rapport koppelt de leraar een cijfer aan een lesonderwerp of een doel. De school ervaart een probleem met deze vorm van rapportering en bereidt een andere rapportering voor. Hiervoor maakt ze gebruik van schoolexterne netwerken.
- De school beschikt over een beperkt aantal bronnen en/of middelen om lesonderwerpen uit te putten. Voor muzikale opvoeding beschikt de school slechts over een beperkt aantal muziekinstrumenten. Voor de andere domeinen zijn er voldoende materialen voorhanden.
- De klas en de gangen doen dienst als 'toonruimte'. Soms zet een klas een tentoonstelling op en nodigt ze hiervoor 'publiek' uit. Het leerlingenwerk van andere leerlingen is te zien op de website van de school.
- Het team volgde enkele vormingen over muzische vorming en liet zich ook verder begeleiden om dit leergebied te implementeren. Op de personeelsvergaderingen maakte men de nodige afspraken om dit leergebied voldoende gelijkgericht te onderwijzen.

3.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

Motivering

- De school kan aantonen dat ze de leergebiedoverschrijdende eindtermen volgens een eigen planning nastreeft.
- De school beschikt over een leerlijn 'leren leren' die is afgestemd op de betrokken eindtermen. Per eindterm werden door het team recentelijk activiteiten opgelijst en aan een leerjaar gekoppeld. De structuur van deze leerlijn is niet voor iedereen duidelijk. De aansturing van de praktijk door dit document is ook nog beperkt en wordt nog niet opgevolgd. Zo gaat men bijvoorbeeld in sommige klassen doelbewust met enkele leerhoudingen om, terwijl dit in andere praktijken eerder impliciet verloopt.
- De school hanteert een eenduidig systeem om het 'leren leren' in de klassen van de lagere afdeling te visualiseren. Dit systeem, in de vorm van een klassikale 'leerboom', is afgeleid van de eindtermen en verzamelt de genomen initiatieven per eindterm.

- De leraren slagen erin om leren leren geïntegreerd en in zekere mate bewust aan te pakken. Ze maakt hiervoor gebruik van 'bruggen bouwen': De principes worden uit de lessen gelift, om aan de leerboom op een blaadje een plaats te krijgen. Wanneer deze principes terug van pas komen, verwijst de leraar naar de leerboom. Deze toepassingen worden echter niet meer gevisualiseerd.
- In alle klassen wordt gericht gebruik gemaakt van strategieën om taken en/of (vooral cognitieve) problemen aan te pakken. Sommige strategieën zijn gekoppeld aan een specifieke leerinhoud, andere zijn meer algemeen toepasbaar. Vooral in de lagere klassen gebruiken leraren algemeen toepasbare strategieën voor aanpakgedrag. Die worden ook gevisualiseerd. In de hoogste klassen leggen leraren expliciet de relatie tussen de specifieke strategieën (voor wiskunde en Nederlands) met de 'leerboom'.
- De school leert de leerlingen plannen met de klassikale dagplanner en de schoolagenda.
- De school start op een gepaste leeftijd met begeleid en zelfstandig studeren. Ze differentieert hierin volgens de verschillende mogelijkheden van de leerlingen en waakt over de haalbaarheid ervan.
- De 'leerboom' draagt bij tot kennis over leren leren en het bewust omgaan met aspecten van leren leren. De school ging nog niet na in hoeverre de 'leerboom' leerlingen ertoe aanzet om hun gedrag bij te sturen. De veelheid van informatie verhindert bij de jongere leerlingen enigszins de functionaliteit van dit instrument.
- 'Leren leren' wordt nog niet expliciet geëvalueerd of gerapporteerd. De school voorziet beide aspecten wel op vrij korte termijn.
- De school ontwikkelde de 'leerboom' in samenwerking met een andere school van de scholengemeenschap en op basis van een bevraging van oud-leerlingen. Deze vormen van netwerking en kwaliteitszorg verdienen verdere aandacht voor de ontwikkeling van de school.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling

Motivering

- De school begeleidt de leerlingen opdat zoveel mogelijk leerlingen met een positieve instelling en in een aangenaam schoolklimaat de eindtermen zouden halen.
- De leerbegeleiding verloopt doelgericht. De school beschikt over een visie op zorg. Het continuüm van zorg en de uitgangspunten van handelingsgericht werken krijgen bijzondere aandacht.
- De school bouwde een zorgstructuur uit waarvan de zorgcoördinator de motor is. Goede afspraken en een duidelijke taakverdeling sturen de ondersteuningsinitiatieven zowel op leerlingen-, leraren- als schoolniveau.
- De leraren hebben aandacht voor het welbevinden van de leerlingen. Naargelang de leeftijd van de kinderen, worden hieromtrent andere accenten gelegd. Terwijl het bij de jongsten om fysiek en emotioneel welbevinden gaat, krijgt het sociaal en psychisch welbevinden bij de oudere leerlingen meer aandacht.

- De leraren hanteren een dialogische en voldoende diagnostische lerarenstijl. Ze nodigen leerlingen uit tot participatie aan de les en doen dit in wederzijds respect. Ze richten hun aandacht ook op de betrokkenheid van de leerlingen, in het bijzonder van die leerlingen die (mogelijk) problemen ervaren. Sommige leraren sporen hun leerlingen effectief aan tot het vragen van hulp.
- De leraren hebben een beeld van de beginsituatie van hun leerlingen. Hiertoe beschikken ze over verschillende bronnen, zoals het overgangsoverleg, de leerlingendossiers, het digitaal volgsysteem, het cellenoverleg en informeel overleg.
- De leraren peilen geregeld naar de vorderingen van hun kinderen. In het kleuteronderwijs gebeurt dit systematisch voor de hele persoonlijkheidsontwikkeling; enerzijds op basis van de voorafgestelde doelen, anderzijds op basis van het kindvolgsysteem. In de lagere afdeling gebeurt het monitoren van leerlingen minder eenduidig. De leraren doen dit door te observeren, het dagelijks werk op te volgen en toetsen (min of meer systematisch) te analyseren. Een aantal leraren ontwikkelen bijkomende formatieve toetsen of creëren momenten om de evaluatie meer in het leerproces te kunnen integreren. Voor de opvolging van haar leerlingen focust de school op Nederlands, wiskunde, sociaal-emotionele of persoonlijkheidskenmerken. In het eerste leerjaar heeft men ook gerichte aandacht voor fijne motoriek.
- Op basis van deze gegevens differentiëren leraren klasintern in hun aanbod en/of hun aanpak. In de kleuterafdeling is die differentiatie vooral gericht op hulpverlening aan kleuters met een tragere of stagnerende ontwikkeling. Concreet gaat het vooral om het aanbieden of hernemen van activiteiten op diverse niveaus, het samenstellen van heterogene of homogene groepen en de ondersteuning van kleuters bij inoefening. Wanneer het om taalproblemen gaat, beklemtonen leraren vooral de een-op-een communicatie met de betrokken kleuters. In de lagere afdeling differentiëren leraren vooral in wiskunde en Nederlands. Voor wiskunde maken ze gebruik van verlengde instructie, begeleid oefenen en gebruiken ze mogelijkheden van de methode betreffende tempo- en niveaudifferentiatie. In het eerste en vierde leerjaar werd een groepsplan voor wiskunde opgesteld. Voor Nederlands wordt vooral in het tweede en het derde leerjaar systematisch gedifferentieerd, onder meer door het inschakelen van een aanvullende methode voor leeszwakke kinderen. De inschakeling van ICT als differentiatiemedium wordt opgestart.
- Wanneer leerachterstand dreigt of de niveauverschillen tussen leerlingen beduidend toenemen, assisteert de zorgcoördinator bij de differentiatie. Dit gebeurt door een wekelijkse vraag met behulp van de 'GOK- en zorgfiche'.
- Leerlingen met individuele noden worden systematisch geholpen. Na schoolintern overleg en overleg met het CLB, de ouders en eventueel externe hulpverleners, tekent de school haalbare hulpmaatregelen uit en voert ze die ook uit. Wanneer hierbij ouders of externe hulpverleners betrokken zijn, coördineert ze de hulpverlening. De schoolinterne hulpverlening kan plaats hebben op leerlingen- of lerarenniveau en geldt ook voor snellerende leerlingen met behoefte aan uitdagende opdrachten. Op leerlingenniveau ondersteunt of verzorgt de zorgcoördinator de hulpverlening. Enerzijds richt de begeleiding zich op de verwerving en herhaling van inhouden, terwijl de grond van het probleem soms minder doelgericht aangepakt wordt. Anderzijds breidt men zorgverbredende maatregelen zinnig uit tot didactische richtlijnen voor een deel van de groep, de hele klasgroep en soms de school. Dit is bijvoorbeeld het geval voor wat de bijsturing van het gedrag van kleuters betreft (de 'stopmaatregelen') en het 'RALFI-lezen' bij leeszwakke leerlingen in de bovenbouw. De school beschikt nog over weinig expertise om taalproblemen bij taalzwakke kleuters effectief aan te pakken. De school organiseert een 'taalklasje' voor vier- en vijfjarige kleuters, maar voor de inhoudelijke vulling ervan is men nog zoekende. Momenteel is de ondersteuning vooral gericht op pre-teaching van woordenschat en 'trainen' van dagelijks taalgebruik.
- Het team evalueert nog niet systematisch het effect van haar zorgbeleid. Ze werkt wel aan de verbetering van het zorgverbredende gebeuren. Leraren zijn bereid om zich op vlak van leerbegeleiding verder te ontwikkelen. Het zorgteam participeert frequent aan

specifieke bijscholing en aan overleg binnen de scholengemeenschap. De school beschikt over recente achtergrondinformatie in verband met ontwikkelings- en leerproblemen én de lagere afdeling heeft voldoende praktijkgerichte bronnen om te remediëren. Dit schooljaar zal de school prioritair werk maken van 'handelingsgericht werken' door middel van een teamgericht nascholingstraject. De schoolleiding heeft echter nog maar in beperkte mate de lijnen uitgezet waarbinnen deze ontwikkeling (alsook de opvolging tot op de klasvloer) zal verlopen.

4.1.2 Loopbaanbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- Vanuit haar gelijke onderwijskansenbeleid heeft de school doelgericht aandacht voor de verschillende aspecten van schoolloopbaanbegeleiding. Ze focust daarbij op de begeleiding van leerlingen en ouders op scharniermomenten en individuele loopbaanoriëntering.
- Om de overgang van kleuter- naar lagere afdeling te faciliteren, worden de kinderen en hun ouders expliciet en systematisch begeleid. De school organiseert voor de kinderen enkele boeiende drempelverlagende activiteiten. Het gaat zowel om uitwisselingen als om gemeenschappelijke activiteiten.
- Daarnaast heeft de school enigszins aandacht voor didactische afstemming tussen kleuter- en lager onderwijs. Er zijn afspraken over het gebruik van het getalbeeld en letters bij de oudste kleuters, maar hier biedt zich nog een reflectie aan. Over organisatie- en groeperingsvormen en het gebruik van kalenders maakte de school nog geen afspraken.
- Op basis van een bevraging bij ouders stelde de school haar praktijk in verband met de overgang van kleuter- naar lager onderwijs zinvol bij. Vooral de ouders worden hierdoor beter betrokken. Dit is een voorbeeldig gebruik van outputgegevens en getuigt van een degelijke kwaliteitszorg.
- De school begeleidt de leerlingen en de ouders ook bij de overstap van het lager naar het secundair onderwijs. In samenwerking met het CLB verloopt deze begeleiding heel systematisch en heeft de school aandacht voor horizonverruiming, keuzebekwaamheid en zelfconceptverheldering. De leerlingen maken samen met hun ouders de studiekeuze, waarvoor de school in samenspraak met het CLB, adviezen geeft. Bij twijfel kunnen leerlingen en hun ouders individueel begeleid worden.
- Aanvullend maken de leerlingen op een actieve manier kennis met de diverse secundaire scholen en onderwijsvormen in de omgeving en kunnen ze in het 'beroepenhuis' hun blikveld verruimen. Vooral door de actieve samenwerking met de lokale technische school, probeert de school techniek onder de aandacht van de oudste leerlingen te brengen. De secretariaatsmedewerker verzamelt en verspreidt alle informatie over opendeurdagen van secundaire scholen.
- Op permanente basis heeft de school aandacht voor de bevordering van keuzebekwaamheid. In de kleuterafdeling verloopt dit enigszins systematisch door het hoekenwerk-, -spel en het gebruik van takenborden. In sommige klassen kunnen de kleuters geregeld initiatief nemen in de keuze van het thema en de activiteiten. In de lagere afdeling nemen diverse leraren verschillende initiatieven om de keuzebekwaamheid van leerlingen te stimuleren, maar dit verloopt lerarenafhankelijk. Hoekenwerk, contractwerk en projecten bieden op dit niveau systemen waarin 'keuzes maken' aan de orde is. In hoeverre in al deze initiatieven een lijn zit die leidt tot meer zelfregulering, werd nog niet in kaart gebracht.

- De school heeft nog groeikansen wat een coherente ontwikkeling van het zelfconcept betreft. Leraren hebben aandacht voor elementen ervan. Sommige leraren doen hiervoor een beroep op schrijfp opdrachten, reflectiemomenten in verschillende leergebieden, leren leren, sociale interventies of gesprekken met leerlingen. Geregeld organiseert de school een collaboratieve evaluatie over de kwaliteiten van de leerling, bijvoorbeeld met het document 'Waar ben ik goed in?' en de 'sociaal-emotionele fiche'. Wanneer er meningsverschillen zijn tussen beide partijen, volgt hierop een gesprek. Die initiatieven monden nog niet uit in een individueel en dynamisch concept voor de (oudste) leerlingen.
- De school draagt bij tot de horizonverruiming van de leerlingen. Ze verkent diverse maatschappelijke domeinen, vooral binnen wereldoriëntatie en muzische vorming. Ze doet daarvoor een beroep op uitstappen en beleevingsmomenten in diverse beroepen en culturele velden. Het huidig schoolproject 'beroepen', geeft een (tijdelijke) impuls aan een brede kijk op de arbeidswereld. De school bracht nog niet in kaart of alle professionele en culturele domeinen, gespreid over de schoolloopbaan, aan bod komen.
- Vanuit haar plan voor gelijke onderwijskansen (GOK) probeert de school systematiek te brengen in de schoolloopbaanbegeleiding en de doorstroming en oriëntering van leerlingen. Wat zelfconceptverheldering, keuzebekwaamheid en horizonverruiming betreft, gaat het vaak om een beschrijving van de lopende initiatieven. Wat doorstroming en oriëntering betreft, wordt de begeleiding van leerlingen en ouders geschetst, wanneer zich moeilijkheden aandienen betreffende het leertraject (zie 5. Algemeen beleid van de school - GOK).

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De nieuwe directeur schenkt in eerste instantie aandacht aan het welbevinden en de sociale cohesie van het team. Ze stimuleert een open klimaat met ruimte voor dialoog en reflectie en legde daarmee een fundament voor de school als 'lerende organisatie'. Het team beschikt momenteel over voldoende gemeenschappelijke gelijkgerichtheid om zich verder te ontwikkelen.
- De school stelt duidelijke (maar veel) prioriteiten. Dit schooljaar staan vooral de koppeling van het onderwijsaanbod aan de leerplannen, de implementatie van muzische vorming en het 'leren leren' voorop. Het team bereidt de implementatie van het 'handelingsgericht werken' voor door externe en interne vormingen. Het nieuwe ICT-beleid staat klaar om in actie vertaald te worden. Ook voor 'evaluatie en rapportering' bevindt de school zich in een voorbereidende fase. De school beschikt niet over concrete implementatieplannen waarin evaluatiemomenten expliciet voorzien zijn, maar evalueert de voortgang van de processen vooral op de personeelsvergaderingen. Leraren geven aan dat de werkdruk hoog ligt, wat een signaal is om de haalbaarheid van deze 'veelheid aan prioriteiten' en dit tempo van vernieuwingen te bewaken. Het team is tevreden over de gerichte beleidsvoering.
- Binnen de contouren van de gemeenschappelijke beleidsvoering, groeit de beleidsruimte voor teamleden of werkgroepen die vanuit hun 'specifieke talenten' en hun 'interne kracht' zelfstandig initiatieven ontwikkelen.
- De besluitvorming verloopt democratisch. Belangrijke beslissingen worden, na een bespreking met het team, vlot door consensus genomen. Individuele problemen worden in een open houding besproken. Werkgroepen krijgen een mandaat dat ze zinvol invullen en waarover ze terugkoppelen aan het team.
- De school betreft de ouders op alle niveaus bij haar werking. Vanuit haar zorgwerking betreft ze ouders systematisch bij opvoedings- of onderwijsproblemen en bij schoolloopbaanbegeleiding. De school onderneemt diverse initiatieven om de communicatie met ouders te verzorgen en te optimaliseren. Ze doet een beroep op ouders om activiteiten te geven of te ondersteunen en via de schoolraad kunnen ouders ook aan het beleid participeren.
- De leerlingen worden betrokken bij het schoolbeleid. De leerlingenraad komt geregeld samen en de verkozen leden ervan vaardigen alle klassen af. Hun agendapunten worden in de gang van het lager onderwijs gepresenteerd en door de school opgevolgd.
- De school beschikt over enkele beleidsteksten. Ze stoelt haar onderwijs op een actueel pedagogisch project van de scholengemeenschap. Voor onderwijskundige thema's, bijvoorbeeld het talenbeleid, en 'evaluatie en rapportering' heeft de school nood aan een kritisch verworven visie.
- De school maakt enigszins gebruik van netwerkvorming. Voor de ontwikkeling van sommige aspecten, bijvoorbeeld voor het 'handelingsgericht werken' doet de school een zinvol beroep op schoolexterne netwerken en de pedagogische begeleidingsdienst. Vooral de scholengemeenschap vormt hiervoor een handig platform. Voor andere elementen beroept ze zich hier weinig op.
- Het nascholingsbeleid ondersteunt de schoolontwikkeling. De school focust op teamgerichte nascholingen om haar ontwikkeling kracht bij te zetten. Deze optie lijkt een gunstig effect te genereren; zo kreeg muzische vorming op relatief korte termijn een waardevolle invulling. De school investeert nog vrij bescheiden in de ontwikkeling van expertises. Leraren kunnen vanuit hun interesse individuele nascholingen volgen, volgens de mogelijkheden van de school. De school gebruikt weinig haar eigen evaluatiegegevens om het team of een teamlid te professionaliseren.

- De school voert in aanzet een kwaliteitsbeleid. De school kan aantonen dat de meeste leerlingen voor wiskunde, Nederlands en Frans de eindtermen halen. Vrijwel alle leerlingen uit het zesde leerjaar halen een getuigschrift en presteren in het secundair onderwijs volgens de verwachtingen. Om op een proactieve manier de prestaties van oud-leerlingen te verbeteren organiseerde de school een bevraging bij haar oud-leerlingen en pakt ze onder meer op die basis het 'leren leren' aan. Voor de overgang van kleuter- naar lager onderwijs bevroeg de school de ouders van het eerste leerjaar en verwerkte ze hun bevindingen in haar begeleidingsinitiatieven. Deze nieuwe manier van omgaan met outputgegevens is een voorbeeld van goede praktijk.
- Om het GOK-beleid uit te bouwen, volgde de school de decretaal vastgelegde procedure. Voor de lopende cyclus koos ze voor 'doorstroming en oriëntering' én voor 'sociaal-emotionele ontwikkeling'. De beginsituatieanalyse gebeurde vooral op basis van de perceptie van het team en nog te weinig op grond van leerlingenkenmerken. Het GOK-beleid beoogt een aantal relevante doelen op school-, leraar- en leerlingenniveau, maar die zijn te weinig schoolspecifiek en nog niet 'SMARTI' (specifiek, meetbaar, aanvaardbaar, realistisch, tijdgebonden én inspirerend) geformuleerd. De acties sporen in zekere mate met de beoogde doelen en er ontstond een zeer ambitieus plan. De school heeft de geplande acties opgezet of gerealiseerd. Op basis van de jaarlijkse tussentijdse zelfevaluaties, die vooral de acties beoogden en nog te weinig de nagestreefde doelen, heeft ze bijstellingen gedaan. De school heeft recentelijk haar 'effecten' van de GOK-werking in kaart gebracht. Deze zijn overwegend positief.
- De school heeft in voorbereiding op de doorlichting aspecten van talenbeleid gegroepeerd in een bestand 'Voorlopig taalbeleidsplan 2011-2012'. Dit geeft een overzicht van genomen initiatieven op schoolniveau. Dit document werd nog niet besproken met de teamleden. De school heeft nog maar in enige mate structuren uitgebouwd om te werken aan aspecten van talenbeleid. Bovendien is ze er nog niet aan toe om de talige behoeften van de kinderen (vooral in het kleuteronderwijs) in kaart te brengen en om specifieke remediëring op vlak van mondelinge vaardigheden op te zetten voor leerlingen met grote taalachterstand. Voor het gebruik van 'Nederlands als instructietaal' zijn er nog maar weinig expliciete afspraken. Leraren van de derde graad volgden nascholing rond de nieuwe eindtermen Frans. De school zet in op taalinitiatie Frans vanaf de derde kleuterklas tot en met het vierde leerjaar. Ze gebruikt hiervoor een specifiek onderwijsleerpakket.
- Ouders en leraren zijn tevreden over de school. Uit een recente internetenquête blijkt een algemene tevredenheid over de school bij de ouders. Uit gesprekken met leraren blijken ook zij tevreden met het nieuwe elan van 'hun school'.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling streeft de school de ontwikkelingsdoelen muzische vorming na. De planningsdocumenten en de praktijk sluit aan bij het leerplan.
- De leerlingen halen de eindtermen Nederlands. In de lagere afdeling is het onderwijsaanbod afgestemd op het leerplan.
- In de lagere afdeling toont de school aan dat het aanbod en de praktijk aansluit bij het leerplan muzische vorming.
- De school streeft de eindtermen leren leren na met een schooleigen planning.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school streeft ernaar om in een positieve sfeer de leerlingen op basis van een positief zelfbeeld, zoveel mogelijk eindtermen te laten halen.
- De school begeleidt de schoolloopbaan van de leerlingen intentioneel. Op scharnierzakmomenten betreft ze daar uitdrukkelijk de ouders bij.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het schoolteam beschikt over voldoende sociale cohesie en gezamenlijke doelgerichtheid om zich verder te ontwikkelen.
- De school ontwikkelt zich op basis van duidelijke prioriteiten die gezamenlijk werden gekozen.
- De besluitvorming verloopt democratisch. Alle partijen worden daarbij betrokken.
- De school ontwikkelt een dynamische kwaliteitszorg.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De school kan de hoekenwerking, de klasorganisatie en -inrichting in de kleuterafdeling verbeteren.
- In de kleuterafdeling kan de school het bewakingsinstrument voor het onderwijsaanbod optimaliseren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school kan differentiatie- en zorgverbredende initiatieven meer doelgericht organiseren.
- De school kan haar evaluatiebeleid bijstellen, zodat de evaluatie expliciet aansluit bij de leerplannen en de leerlingengerichtheid verhoogt.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school kan haar eigen evaluatiegegevens consequent in kaart brengen en inzetten om haar onderwijskwaliteit te verbeteren.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling moet de school het leerplan Nederlands beter toepassen.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor lager onderwijs.

BEPERKT GUNSTIG

Kleuteronderwijs

omwille van onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor
Nederlands

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 mei 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Bart De Bie

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: